

Verklaring inzake beleggingsbeginselen

1. Introductie

1.1 Inleiding

Deze verklaring inzake beleggingsbeginselen geeft beknopt de uitgangspunten weer van het beleggingsbeleid van Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland. Deze uitgangspunten worden door het bestuur vastgesteld.

De basis voor dit document is de Pensioenwet (PW). In de PW wordt bepaald dat de bezittingen, tezamen met de te verwachten inkomsten van een pensioenfonds, toereikend moeten zijn om de uit de statuten en reglementen voortvloeiende verplichtingen te kunnen dekken. Dit moet blijken uit een door het pensioenfonds op te stellen en te publiceren actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN). Een verklaring inzake beleggingsbeginselen vormt een bijlage bij de ABTN. Deze verklaring omvat ten minste onderwerpen als de strategische allocatie van activa in het licht van de aard en looptijd van de pensioenverplichtingen, de toegepaste wegingsmethoden voor beleggingsrisico's en de risicobeheersprocedures. Het fonds zal deze verklaring op verzoek aan een deelnemer, gewezen deelnemer, gepensioneerde, werkgever of andere belanghebbende ter beschikking stellen.

1.2 Doelstelling beleggingsbeleid

Het beleggingsdoel van Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland is om met een voor het pensioenfonds acceptabel beleggingsrisico een zo hoog mogelijk rendement te behalen om de continuïteit van de pensioenregeling zo goed mogelijk te garanderen. Het vormen van de nodige fondsen is dan ook opgenomen in de doelstelling van het bestuur. Door premie en beleggingsopbrengsten worden deze fondsen gevoed. De beleidsinstrumenten hiervoor zijn het premie- en beleggingsbeleid. Randvoorwaarde is dat er een voorziening beleggingen aanwezig is van voldoende grootte. De voorziening beleggingen is nodig om bij negatieve koersontwikkelingen een terugval in de waarde van de beleggingen te kunnen opvangen.

1.3 Vaststellen en wijzigen van de verklaring

Deze verklaring inzake beleggingsbeginselen is door het bestuur vastgesteld. Indien belangrijke wijzigingen optreden in het beleggingsbeleid wordt de verklaring herzien.

2. Organisatie

2.1 Het pensioenfonds

De Stichting Pensioenfonds Lloyds' Register Nederland is het pensioenfonds voor Lloyd's Register EMEA en Lloyd's Register Nederland B.V. alsmede overige ondernemingen die met de aangesloten ondernemingen deel uitmaken van een groep. De Stichting Pensioenfonds Lloyd's Register Nederland (hierna: het pensioenfonds) beschermt de belangen bij het pensioenfonds van de deelnemers, de gewezen deelnemers, de pensioengerechtigden en hun nabestaanden. Het pensioenfonds heeft ten doel het treffen van voorzieningen ten behoeve van de oude dag, arbeidsongeschiktheid en overlijden.

Het pensioenfonds belegt en beheert het pensioenvermogen in het belang van de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden van het pensioenfonds. De administratie van het pensioenfonds is uitbesteed aan RiskCo.

2.2 Het bestuur

Het bestuur van het pensioenfonds bestaat uit zes leden. Het bestuur is eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het pensioenfonds en dus ook voor het beleggingsbeleid.

Het bestuur stelt het beleggingsbeleid van het pensioenfonds vast en is verantwoordelijk voor het beleggen van de beschikbare gelden in overeenstemming met de beleggingsbeginselen zoals omschreven in deze verklaring inzake beleggingsbeginselen. Het bestuur kan zich hierbij laten bijstaan door de beleggingscommissie en/of beleggingsadviseurs.

2.3. Beleggingsadviescommissie (BAC)

De beleggingsadviescommissie bestaat uit drie leden: twee bestuursleden en een extern lid. De BAC wordt ondersteund door de bestuursondersteuner. De taken, bevoegdheden en werkwijze van de BAC zijn vastgelegd in het "*Reglement Beleggingscommissie*"

De BAC heeft tot taak het bestuur te adviseren over de beleggingsaangelegenheden in brede zin. Dit betreft zowel advies over het algemene beleggingsbeleid als over meer specifieke zaken. Uiteindelijk worden besluiten op het gebied van beleggingen genomen door het bestuur.

2.4 Beleggingsadviseur

Het bestuur heeft Sprenkels & Verschuren benoemd tot haar beleggingsadviseur. De beleggingsadviseur heeft tot taak de beleggingsadviescommissie en/of het bestuur te adviseren over de beleggingsaangelegenheden in brede zin. Dit betreft zowel advies over het algemene beleggingsbeleid als over meer specifieke zaken.

2.5 Beleggingsbeleid

Het pensioenfonds voert een passief en solide beleid in het vermogensbeheer. Het beleggingsbeleid wordt door het bestuur vastgesteld en omvat:

- de organisatie van het beleggingsproces;
- het vaststellen van het risicobudget;
- de strategische allocatie en bijbehorende bandbreedtes;
- de keuze van de benchmark;
- de invulling van eventuele beleggingsmandaten;
- de keuze van eventuele vermogensbeheerders;
- de bewaking van het algehele beleggingsbeleid.

Het opstellen van het strategische beleggingsbeleid valt uiteen in een aantal stappen. Deze stappen noemen we de beleggingscyclus. De beleggingscyclus kan worden gezien als een continu doorlopend proces.

2.6 Deskundigheid medewerkers

Het pensioenfonds zorgt ervoor dat zij in alle fasen van het beleggingsproces beschikt over de juiste deskundigheid die vereist is voor:

- een optimaal beleggingsresultaat;
- een correct beheer van de beleggingen;
- een goede beheersing van de aan de beleggingen verbonden risico's.

2.7 Scheiding van belangen

Het pensioenfonds zorgt ervoor dat bij de personen die belast zijn met (de uitvoering van) het beleggingsbeleid geen sprake is van belangenverstreming of tegenstrijdige belangen. De personen die belast zijn met (de uitvoering van) het beleggingsbeleid zijn gebonden aan de door het pensioenfonds opgestelde gedragscode. Deze gedragscode voldoet aan de eisen die De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten hieraan stelt.

3. Uitvoering

3.1 Uitbesteding

Het pensioenfonds kan zelf de beleggingen uitvoeren; het pensioenfonds kan ook de beleggingen uitbesteden aan een daartoe gecontracteerde derde partij. Of het pensioenfonds de beleggingen uitbesteedt aan een derde partij, is afhankelijk van de beschikbare deskundigheid die het pensioenfonds zelf heeft, de schaalvoordelen die behaald kunnen worden door uitbesteding van de beleggingen en de flexibiliteit die de uitbesteding met zich meebrengt. De selectie van een eventuele derde partij vindt plaats op basis van objectieve criteria.

Het pensioenfonds heeft er voor gekozen om het vermogensbeheer uit te besteden aan BMO en Vanguard (hierna de vermogensbeheerders). De vermogensbeheerders voeren het vermogensbeheer uit aan de hand van het beleggingsplan binnen de daarin gestelde bandbreedtes. Het bestuur kan de vermogensbeheerder vragen om beleggingsvoorstellen te doen. De vermogensbeheerders rapporteren ieder kwartaal aan het bestuur over de samenstelling van de portefeuille, de mutaties gedurende de afgelopen periode, de waardemutaties en eventuele andere gegevens.

In het jaarverslag van het pensioenfonds wordt door het bestuur verantwoording afgelegd over het gevoerde beleggingsbeleid en de resultaten daarvan.

3.2 Beleggingsplan

Als uitgangspunt van het beleggingsplan geldt de samenhang tussen de bezittingen en de verplichtingen van het pensioenfonds. Het bevat de belangrijkste beleggingskeuzes die gemaakt moeten worden. Deze keuzes betreffen:

- De gewenste vermogenssamenstelling naar beleggingscategorieën. Het risicoprofiel van deze vermogenssamenstelling wordt geanalyseerd in het licht van alle rechten en verplichtingen van het pensioenfonds, zowel op korte als op lange termijn;
- De mate van bereidheid van het pensioenfonds om de feitelijke beleggingsportefeuille (tijdelijk) te laten afwijken van de strategisch gewenste portefeuille;
- Het duratiebeleid met betrekking tot de vastrentende waarden;
- Het valutabeleid.

3.3 Algemene uitgangspunten beleggingsbeginselen

Bij de uitvoering van het strategisch beleggingsplan staat de 'prudent person' regel centraal. Dit betreft een kwalitatieve norm waarbij, op een enkele uitzondering na, geen beleggingsrestricties of –instructies gelden, maar waarbij pensioenfondsen zelf aan de hand van een aantal algemene principes moeten bepalen hoe zij hun beleggingsbeleid prudent kunnen vormgeven. Deze regel heeft de onderstaande uitgangspunten:

- Het pensioenfonds doet de beleggingen in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- Met betrekking tot belegging van de activa geldt:

- de activa worden zodanig belegd dat de kwaliteit, veiligheid, liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd,
- de activa die ter dekking van de technische voorzieningen worden aangehouden, worden zoveel mogelijk op gereguleerde markten belegd op een wijze die strookt met de aard en duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen,
- de activa worden naar behoren gediversifieerd;
- Het pensioenfonds belegt alleen in derivaten voor zover deze bijdragen tot een vermindering van het beleggingsrisico of een doeltreffend portefeuillebeheer vergemakkelijken;
- Beleggingen in de bijdragende onderneming worden beperkt tot ten hoogste 5% van de portefeuille als geheel.

3.4 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het pensioenfonds onthoudt zich, of werkt niet mee aan een beleggingstransactie die:

- verboden is, bijvoorbeeld op grond van het internationale recht;
- in onmiddellijk verband staat met een schending van mensenrechten en/of de fundamentele vrijheden.

3.5 Risicobeheersing

Het beleggingsbeleid wordt periodiek geanalyseerd. Belangrijk analyse-instrument hierbij is een door de adviserend actuaire uit te voeren haalbaarheidstoets om te bezien of de strategische beleggingsmix wijziging behoeft. Bij het uitvoeren van de haalbaarheidstoets wordt rekening gehouden met grootheden als inflatie, economische groei en markttrente en worden meerdere voorgeschreven scenario's (en het daarin gelegen beleggingsprofiel/-risico) doorgerekend. Op basis van de uitkomsten stelt het pensioenfonds vast of de huidige beleidsuitgangspunten voor het premie-, toeslagen- en beleggingsbeleid al dan niet aanpassing behoeven.

De risicobeheersing is vormgegeven door de in het beleggingsplan geformuleerde randvoorwaarden. Door middel van rapportages wordt verantwoording afgelegd over de naleving van de voorwaarden.

3.6 Beleggingsrichtlijnen

De te beleggen gelden zijn verdeeld over de diverse beleggingscategorieën zoals aandelen, obligaties en vastgoed. De beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Het pensioenfonds beoordeelt beleggingen op basis van risico- en rendementsoverwegingen en het totale effect op de beleggingsportefeuille in samenhang met de totale verplichtingenstructuur. Er wordt belegd in categorieën waarvan het risicoprofiel voldoende bekend is. In nieuwe financiële instrumenten mag eerst belegd worden na goedkeuring van het bestuur. Het bestuur heeft besloten om te beleggen in beleggingsfondsen. Per 1 januari 2018 zijn de normportefeuille en de toegestane bandbreedtes als volgt (in procenten):

Beleggingscategorie	Minimum	Norm	Maximum
Vastrentende waarden	51%	56,0%	61%
Aandelen	39%	44,0%	49%
Vastgoed (niet genoteerd)	0,0%	feitelijk	6,0%
Liquiditeiten	0,0%	0,0%	2,0%

Indien de bandbreedtes op enig moment overschreven worden, zal het bestuur in overleg treden. Overschrijding wordt kenbaar gemaakt door BMO of middels de maandelijkse factsheet. Het bestuur zal op basis van de dan geldende feiten en verwachtingen (vastgelegd in de notulen) besluiten of er tot herbalancering wordt overgegaan. Bij dit besluit wordt altijd het risicobudget in acht genomen.

Om het valutarisico in het mandaat aandelen ontwikkelde markten te beperken heeft het fonds dit risico volledig afgedekt.

Om het renterisico te beperken heeft het fonds de duratie van de vastrentende waarden verlengd. Het fonds hanteert een dynamische renteafdekking waarin de mate van renteafdekking afhankelijk is van de stand van de rente. De strategische norm voor renteafdekking is afhankelijk van de dynamische rentestafel en bedraagt eind 2018 35%.

3.7 Kernactiviteiten / nevenactiviteiten

Het pensioenfonds voert geen nevenactiviteiten uit, doch blijft bij haar kernactiviteit: het uitvoeren van de pensioenovereenkomsten die door de aangesloten ondernemingen zijn gesloten met haar werknemers.

3.8 Kostenbeheersing

Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid ziet het pensioenfonds er op toe dat de kosten redelijk en proportioneel zijn in relatie tot de omvang en de samenstelling van het vermogen en de doelstelling van het pensioenfonds.

4. Financiële sturingsmiddelen

Met het premie-, indexatie- en beleggingsbeleid heeft het bestuur van het pensioenfonds sturingsmiddelen voorhanden die worden ingezet als de financiële positie van het pensioenfonds daartoe aanleiding geeft.

Mochten deze sturingsmiddelen onvoldoende resultaat geven, dan zal het pensioenfonds de pensioenaanspraken (moeten) aanpassen.

5. Beleggingsovertuigingen

Door het pensioenfonds zijn beleggingsovertuigingen vastgesteld die als leidraad dienen bij de inrichting van de beleggingsportefeuille. Deze 'Investment Beliefs' zijn onderverdeeld in vier onderwerpen:

- Normen en ambitie (1 en 2)
- Beleggingsproces (3, 4 en 5)
- Financiële markten (6, 7 en 8)
- Inrichting organisatie (9)

1. De pensioenverplichtingen zijn bepalend voor de wijze van beleggen: het fonds is een lange termijn belegger.

Om alle pensioenen nu en in de toekomst te kunnen uitkeren moet het fonds over voldoende vermogen beschikken in relatie tot de verplichtingen. Daarnaast heeft het pensioenfonds de ambitie om de pensioenen te indexeren.

Daarom:

- Stemt het bestuur het beleggingsbeleid af op de aard van de verplichtingen van het fonds.
- Stuurt het fonds op ontwikkeling van de totale balans en dan pas de invulling van de beleggingen. Hierbij geldt dat het balansrisico in lijn is met de risicohouding van het bestuur. De mate van rentafdekking vormt een integraal onderdeel van het balansrisico. Het fonds heeft geen visie op de rente.
- Richt het fonds zich in haar beleggingsbeleid in eerste instantie op de lange termijn, maar worden de korte termijn risico's expliciet beoordeeld. Om te voorkomen dat de financiële

situatie verslechtert, stuurt het fonds expliciet op het vermijden van het bereiken van de kritieke dekkingsgraad.

- Wil het fonds niet meer risico's nemen dan strikt noodzakelijk om de ambitie te realiseren.
- 2. Maatschappelijk verantwoord beleggen is belangrijk, maar dient wel bij te dragen aan de doelstelling van het pensioenfonds.**

De verantwoordelijkheid van Pensioenfonds Lloyd's Register gaat verder dan een goede afweging tussen risico en rendement. Het fonds is zich bewust van de invloed die zij als belegger zou kunnen uitoefenen, maar het fonds heeft beperkte mogelijkheden bij de inrichting en uitvoering van de portefeuille. Tegelijkertijd dient maatschappelijk verantwoord beleggen bij te dragen aan de doelstelling van het fonds.

Daarom:

- Vormt MVB-impact een integraal onderdeel van de besluitvorming.
- Voert het fonds een MVB-beleid waarover verantwoording wordt afgelegd.
- Heeft het fonds aandacht voor de mogelijke negatieve consequenties die een (te) strikt MVB-beleid kan hebben op de inrichting van de portefeuille.

3. Het strategische beleggingsbeleid is de belangrijkste keuze in relatie tot het rendement en risico.

De financiële ontwikkeling van het fonds wordt vooral gedreven door de strategische assetallocatie. Onder strategische assetallocatie verstaat Pensioenfonds Lloyd's Register in welke beleggingscategorieën wordt belegd, inclusief de looptijd van vastrentende beleggingscategorieën (renteafdekking) en de valuta van de beleggingscategorieën.

Daarom:

- Besteedt het bestuur veel aandacht aan het vaststellen van het strategisch beleid en is de bestuurlijke focus gericht op hoofdlijnen.
- Wordt frequent geëvalueerd aan de hand van een lange termijn verkenning (bijvoorbeeld ALM-studie) om te toetsen of de lange termijn strategie nog past bij het fonds.
- Belegt het fonds conform het strategisch beleggingsbeleid en voert het fonds geen tactisch beleid waarbij wordt ingespeeld op beleggingsmogelijkheden met een korte termijn horizon gebaseerd op marktvisie.

4. Kosten zijn belangrijk. Daarom moeten ze inzichtelijk zijn.

Pensioenfonds Lloyd's Register hecht grote waarde aan een kostenbewuste uitvoering. De kosten bepalen immers mede de uiteindelijke pensioenuitkering.

Daarom:

- Heeft het fonds volledig inzicht in alle kosten die aan het beheren van het vermogen verbonden zijn.
- Bevatten vergoedingen geen perverse prikkels.
- Betaalt het fonds in principe geen prestatie-gerelateerde vergoedingen. In beleggingscategorieën waar het betalen van prestatie-gerelateerde vergoedingen niet kan worden voorkomen, beoordeelt het fonds of de hogere kosten in voldoende mate worden gecompenseerd door een hoger verwacht rendement.

5. Het beleggingsbeleid moet uitlegbaar zijn.

Pensioenfonds Lloyd's Register wil een uitlegbaar beleggingsbeleid voeren waarbij het ook bij negatieve resultaten kan uitleggen waarom bepaalde beleggingsbeslissingen zijn genomen.

Daarom:

- Belegt het fonds alleen in categorieën en strategieën die het bestuur op hoofdlijnen begrijpt. Onder begrijpen verstaat het fonds dat het de karakteristieken van de belegging kan uitleggen aan de achterban.
- Belegt het fonds alleen als het vooraf en gedurende de belegging weet waarin men belegt.
- Doet het bestuur wat nodig is om complexe beleggingscategorieën /beleggingsinstrumenten te doorgronden als aannemelijk gemaakt kan worden dat deze toegevoegde waarde hebben voor het fonds.

6. Risico vereist een extra rendement.

Pensioenfonds Lloyd's Register is zich bewust van het feit dat het noodzakelijk is om beleggingsrisico te nemen om de ambitie te realiseren. Het fonds is alleen bereid beleggingsrisico te accepteren indien daar naar verwachting een additioneel rendement tegenover staat.

Daarom:

- Vereist het fonds een risicopremie voor risicovolle beleggingen.
- Beoordeelt het bestuur periodiek de toegevoegde waarde (risicopremies) van elke beleggingscategorie. Risico's zijn niet constant en kunnen verschuiven over de tijd.
- Moet de risicopremie voorafgaand aan de investering kunnen worden onderbouwd (door middel van bijvoorbeeld een kasstroom).
- Vereist het fonds een hoger rendement indien het vermogen langer wordt weggezet. Illiquiditeit kan een bron van rendement zijn.
- Worden risico's waartegen geen beloning staat zoveel mogelijk gemitigeerd of beheerst.
- Heeft het fonds geen lange termijn visie op de valutakoersen. De verplichtingen zijn in Euro en de beleggingen bij voorkeur ook (mits efficiënt). Het fonds richt derhalve op het beheersen van valutarisico's.

7. Diversificatie over beleggingscategorieën voegt waarde toe door het verbeteren van de risico/rendementsverhouding.

Diversificatie zorgt voor spreiding van risico's en voorkomt concentratierisico's. Pensioenfonds Lloyd's Register is zich bewust van de beperkingen van diversificatie: in extreme markomstandigheden kunnen diversificatie-voordelen wegvallen.

Daarom:

- Spreidt het fonds de risico's door het vermogen te investeren in meerdere beleggingscategorieën.
- Wordt er binnen een beleggingscategorie in meerdere titels/emittenten belegd om risico's te spreiden.
- Moet een beleggingscategorie voldoende omvang ten opzichte van het totale vermogen hebben om diversificatievoordeel op te kunnen leveren.
- Ligt de lat om nieuwe beleggingscategorieën toe te voegen hoog: er moet sprake zijn van een onderscheidende bron van risico/rendement ten opzichte van de portefeuille.

- Is het fonds voorzichtig in het gebruik van statistische maatstaven (risicobudget, tracking error), omdat daarin onzekere diversificatie-aannames worden gedaan die in tijden van stress (mogelijk) niet opgaan.

8. Het pensioenfonds belegt passief, tenzij er moverende redenen zijn om actief te beleggen.

Het structureel toevoegen van waarde door actief beheer is moeilijk. Actief beheer leidt bovendien veelal tot hogere uitvoeringskosten. Om die reden belegt het pensioenfonds bij voorkeur passief. Dit betekent echter niet dat actief beheer wordt uitgesloten.

Daarom:

- Kiest het fonds voor passief beleggen, maar wordt voor elke beleggingscategorie wel een expliciete keuze gemaakt tussen actief of passief beleggen.
- Belegt het fonds alleen actief indien daar op lange termijn een gemotiveerd hoger verwacht rendement of een lager verwacht risico tegen over staat of de beleggingscategorie zich niet leent voor passieve uitvoering..

9. Een professionele organisatie voegt waarde toe..

Pensioenfonds Lloyd's Register wil een klantgericht pensioenfonds zijn, gericht op de deelnemers. Het belang voor de deelnemers is groot en daarom streeft het fonds naar een professionele organisatie. Het pensioenfonds heeft onvoldoende omvang om zelf het vermogensbeheer te voeren. Om die reden is het operationele vermogensbeheer uitbesteed.

Daarom:

- Heeft het fonds een duidelijke governance structuur.
- Hanteert het fonds eenduidige verantwoordelijkheden in de eigen organisatie en bij externen. Wanneer verantwoordelijkheden eenduidig zijn verankerd komt dit het risicobeheer ten goede.
- Voert het fonds met enige regelmaat beoordelingen uit op de kwaliteit van de dienstverlening van de vermogensbeheerders.
- Is risicomangement geïntegreerd in het beleggingsproces.